

postihovati ve stejné míře všechny převody nemovitostí bez ohledu na výši jejich hodnoty. Autoři zákona č. 178/1937 Sb. z. a n. chtěli se přiblížiti této teoretické zásadě aspoň tím, že odstupňovali základ nemovitostních poplatků po 20.000 Kč a po 50.000 Kč hodnoty a procento sazby po $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ a po celém procentu. Tím se poplatková sazba zjednodušila, což má význam zejména při zapamatování si nových sazeb. Prakticky však zhoršilo nové odstupňování základu a procenta sazby poplatku nerovnost, vznikající při přechodech z nižší sazby do vyšší. Bude proto nutno napříště hojněji používat složitější výpočtu poplatků podle ustanovení § 6 nař. č. 75/1901 ř. z., resp. § 2, písm. i) vl. nař. č. 403/1920 Sb. z. a n. (pro Slovensko a P. Rus), mající za účel zabrániti nesrovnalostem, které vzniknou tím, že stupeň hodnoty rozhodný pro poplatkové procento sazby byl jen o málo překročen. Poplatek se vypočte tak, aby z hodnoty nemovité věci, podrobené vyššímu procentu, nezbyla po srážce poplatku menší částka, nežli by zůstala z nejvyšší hodnoty nejbližší nižšího stupně po srážce poplatku podle něho připadajícího.

Příklad: A, který nemá ani potomků ani manžela, prodá svému bratru B za trhovou cenu 150.900 Kč selskou usedlost (pozemky s obytnou budovou, hospodářsky k nim náležející), kterou sám obdělával, což také nabyvatel bude činiti [§ 1, odst. 1, písm. b), aa) zák. č. 178/1937 Sb. z. a n.]. Základem nemovitostního poplatku jest trhová cena 150.900 Kč, kterou nutno zaokrouhliti na číslo dělitelné 40 [§ 7 zák. č. 89/1862 ř. z., na Slovensku a P. Rusi § 3, písm. m) vl. nař. č. 403/20 Sb. z. a n.]. Poplatek 5% ze 150.920 Kč by činil 7546 Kč. Ježto však po odečtení tohoto poplatku 7546 Kč od základu 150.900 Kč zbude 143.354 Kč, tedy menší částka, nežli by zůstala z hodnoty nejbližší nižšího stupně (t. j. 150.000 Kč), po srážce poplatku podle něho připadajícího (t. j. 4% ze 150.000 Kč = 6000 Kč), tedy 144.000 Kč, stanoví se poplatek rozdíl mezi základem 150.900 Kč a vypočteným zbytkem 144.000 Kč a zaplatí se pouze 6900 Kč (t. j. 150.900 Kč — 144.000 Kč).

Dosud platné sazby nemovitostních poplatků podle § 2, písm. d) zákona č. 31/1920, resp. vl. nař. č. 403/1920 Sb. z. a n. (pro Slovensko a P. Rus), se platí přímo bez vyčkání úředního vyměření [§ 3, písm. ch) zákona č. 65/1933 a čl. III., písm. ch) vl. nař. č. 66/1933 Sb. z. a n.]. Tak nutno platiti i převodní poplatky podle zák. č. 178/1937 Sb. z. a n., který doplnil cit. ustanovení zák. č. 31/1920, resp. vl. nař. č. 403/1920 Sb. z. a n. To platí ovšem jen o převodních poplatcích ze smluv trhových (postupních) o nemovitostech, včetně dražeb nemovitostí, avšak jen pokud poplatek připadá na trhovou (postupní) cenu. Je proto v zájmu poplatníka, aby se obeznámil se shora uvedeným způsobem vypočítávání převodních poplatků.*)

Glosy a aktuality.

Masaryk a právo.

Na zámku v Lánech zemřel 14. září 1937 president Osvoboditel. Masaryk nikdy nebyl jen presidentem, nýbrž vždy též duchovním vůdcem celého národa. Jeho ideologie vyrůstala z ryzích hodnot mravních a proto i pro tvorbu našeho práva zůstává

věčnou směrnicí. — O Masarykově vztahu k právu nejobsáhleji, vědecky a při tom velmi zajímavě pojednal univ. prof. Dr. Bohuš Tomša v knize »Masarykův zápas o právo přirozené«, vydané roku 1928. Upozorňujeme aspoň na jediné místo (str. 67): Pro Masaryka presidenta

*) Bližší viz Choděra, Poplatek nemovitostní (1933) a dodatek z r. 1937.

jest mravnost týmž východiskem politiky a práva právě tak, jako byla pro Masaryka učence a politika. Masaryk sám praví: ... bez všeobecného uznání mravních základů státu a politiky nelze spravovati žádný stát, žádnou organizaci společenskou. Neboť stát a zákon čerpají svou autoritu z všeobecného uznání mravních zásad a ze všeobecného souhlasu občanů v hlavních názorech na život a svět. Základem státu jest spravedlnost a spravedlnost je arithmetikou lásky. Stát rozšiřuje postupně zákonem, zvykovým i psaným, příkaz lásky na všechny praktické poměry společenského soužití a podle potřeby k uskutečnění donucuje mocí. Zákon, právo, toť etické minimum, kterým ve státě prakticky uskutečňuje se etické maximum, ideál. Ale ono minimum se vývojem lidstva přibližuje více ideálu (Svět. revoluce § 127).

Jubileum prof. Dra Jana Krčmáře.

Dne 27. července t. r. dožil se šedesáti let jeden z nejvýznačnějších našich právníků, univ. prof. dr. Jan Krčmář. Universitní dráhu nastoupil v r. 1902, kdy habilitoval se u prof. Stupeckého pro obor obč. práva spisem »O smlouvě námezdní«. Mimořádným profesorem stal se dr. Krčmář r. 1907 a řádným r. 1911. Dokonalá znalost práva, opírající se o fenomenální paměť, vytvořila vlastní způsob vědecké práce: mosaika přímo úžasného množství detailů. Samostatně vydaná díla vyplynula jednak z potřeb universitních (spis habilitační, v r. 1906 vydán »Úvod do mezinárodního práva soukr.« a v r. 1910 »Základy Bartolovy a Baldovy teorie mezinárodního práva soukromého«; tyto spisy zůstaly, bohužel, nedokončeny, »O smlouvě námezdní« vydána jen část úvodní, stejně »Úvod do mezinárodního práva« je prvním dílem a »Základy« jsou sou-

částí tohoto úvodu, jenž rozvržen byl na řadu dílů; universitní přednášky jsou základem 5ti dílného Práva občanského, jediný to úplný český systém obč. práva), jednak z potřeb nově tvořeného našeho státu (Zákon o zabránění velkého majetku pozemkového, 1919 a práce z oboru práva mezinárodního). Podrobný soupis literární činnosti přinesla »Právní prakse« v minulém ročníku na str. 197 a 229. Filosoficky kloní se prof. Krčmář k brněnské škole normativní, ovšem s kritickými výhradami.

Velké umění dokonalé právnické formulace určilo prof. Krčmáře jako spolupracovníka při různých mezinárodních jednáních a hlavně jako nejdůležitějšího činitele při tvorbě nového občanského zákoníka.

Známa jest činnost prof. Krčmáře jako ministra školství a to po prvé v úřednické vládě Černého (od 18. III. do 12. X. 1926) a potom souvisle ve vládách Malypetra a Hodži (od 14. IV. 1934 do 23. I. 1936). Do druhého období spadá zejména známé předání insignií německou universitou české universitě pražské.

Prof. Krčmář je též velkým ctitel umění. Byl dlouholetým předsedou Společnosti vlasteneckých přátel umění a jest zejména jeho zásluhou, že proslulá obrazárna převedena byla do majetku státního. Obtížný úkol byl prof. Krčmářovi svěřen jako čl. generálnímu komisaři letošní pařížské světové výstavy.

V zájmu naší právní vědy jest jubilantovi upřímně přáteli ještě mnohá léta plodné vědecké činnosti.

Ještě k právní existenci Československé obilní společnosti.

V čísle 9. »Právní prakse« uveřejněn byl můj článek, zabývající se otázkou právní existence Českoslo-